

Læringsnettverk -Innovative offentlige innkjøp av velferdsteknologi

Roald Lysø

Følgeevaluering av læringsnettverk smarte offentlige anskaffelser av velferdsteknologi

Deltakerkommuner

- Osen,
- Steinkjer,
- Snåsa,
- Namsos,
- Vikna,
- Namsskogan,
- Overhalla,
- Høylandet,
- Inderøy,
- Lierne,
- Grong

5 kommuner samarbeidet om innkjøp

- Vikna
- Høylandet
- Osen
- Namsos
- Namsskogan

Hvis du sammenligner det metodiske opplegget i Innovative Offentlige Anskaffelser og den praksis din kommune tidligere har hatt når det gjelder innkjøp, hvordan vil du beskrive forskjellene?

- Større fokus på bearbeiding av behov, være mer konkret i fht egne behov før vurdering av anskaffelse. Det er lett å gå for fort frem, pga tidspress. Det kreves god planlegging, involvering av flere aktører internt i kommunen, få god forankring og det å være i forkant av hendelser.
- Det gir en større mulighet til å få gode anskaffelser, tilrettelagt for våre behov
- man har gjennomarbeidet grunnlaget for anskaffelsen og avdekket eventuelle tolkningsvariasjoner mellom den som skal anskaffe og den som skal levere. Klarlegge muligheter gjennom tidlig dialog med markedet.
- Mer fokus på å kartlegge behov og stille krav til leverandørene.
- Det som er spesielt for meg i denne prosessen er fokuset på dialogkonferanse med leverandører før anbudsrunde. Det har jeg nå deltatt på som en følge av læringsnettverket. Både lærerikt og spennende.
- Tidligere prosesser: manglende involvering sektorovergripende. Bestilt etter gammel vane det vi hadde før/det selgerne mente var smart. Den metodiske metoden gjør at selger formsyr løsninger etter behovet. Bred involvering flere fag

Tjenesteforvaltning og Utvikling
Nordag 11 01 Instituttet

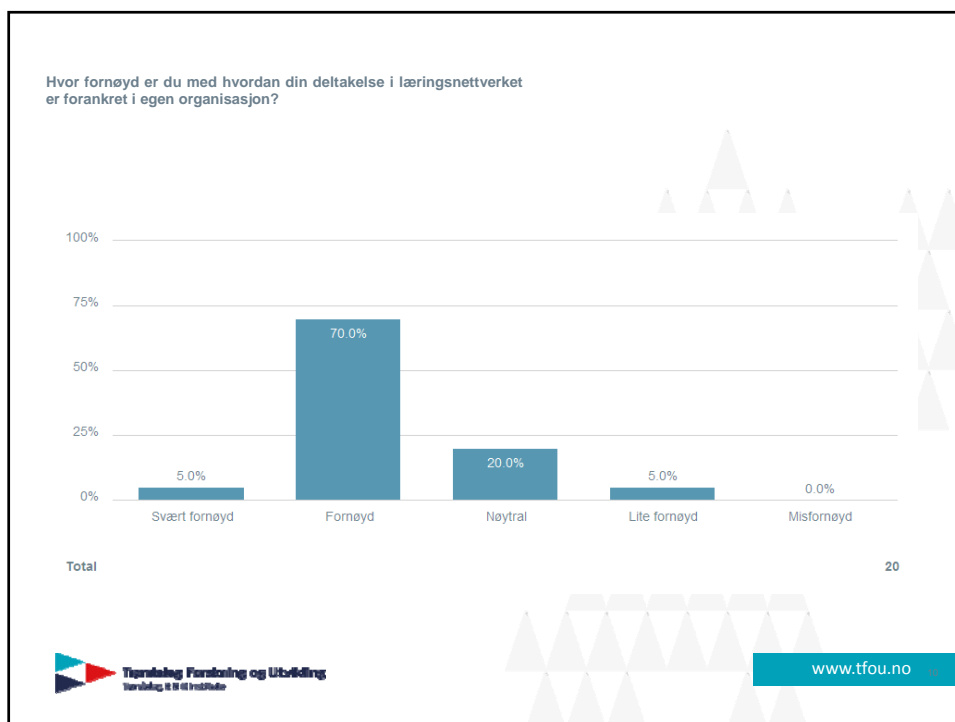
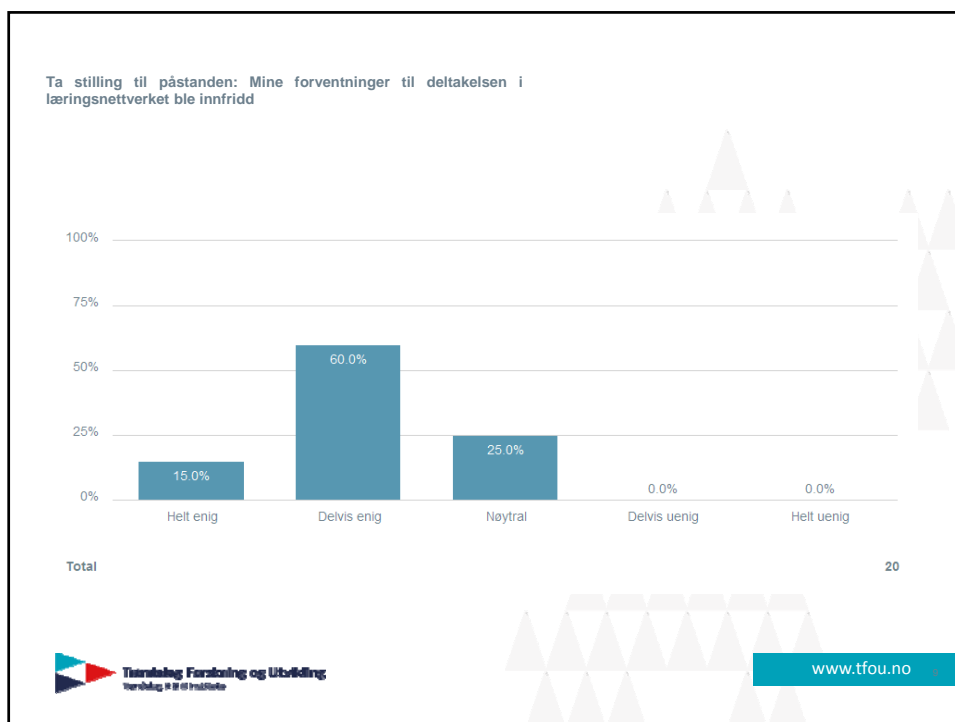
www.tfou.no

Hvorfor burde andre fra kommunen ha deltatt?

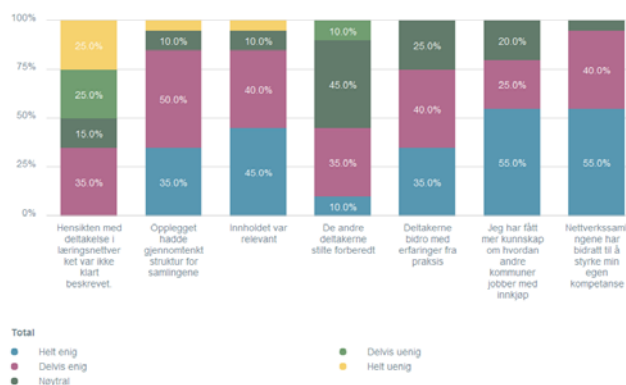
- Vi burde ha involvert flere fra ulike etater som vi samarbeider med. Tenker spesielt på teknisk avdeling og IKT avdeling. Dette for å eie utfordringen sammen og kunne bistå hverandre ifht sortering av hva man ønsker å velge for anskaffelse, og det sikrer også samarbeid etter en anskaffelse.
- Innkjøpsleder og ledere på høyere nivå med større myndighet burde ha deltatt
- Det burde ha vært flere fra ledelsen i kommunen, og fra flere avdelinger. Når det gjelder store innkjøp som pasientvarsling og skall-sikring er en avhengig av at det jobbes sammen om anskaffelsen. (Helse, omsorg, eiendom, IKT..)
- Handler om kultur, forståelse av prosess og legitimitet for hvordan kommunen skal tenke i anskaffelsesprosesser, ikke bare i store anskaffelser, men generelt i innkjøpsprosesser.
- På grunn av at mange ansatte i kommunen er involvert i innkjøpspraksis
- Tilegne seg metodikken

Hvilke forventninger hadde du til deltakelsen i læringsnettverket?

- Få ny kunnskap både om metode og gjennomføring av denne - teori og praksis.
- Erfaringsdeling. Nettverk
- Jeg hadde forventninger til at felles deltakelse sammen med flere innkjøpere fra organisasjonen kunne skape en forståelse for prosessen og de mekanismer som er verdifulle for å oppnå et optimalt resultat.
- Lære om smartere anskaffelse av velferdsteknologi i kommunen,
- Kunnskap om anskaffelser, utveksle erfaringer, samordne innkjøp på tvers av kommuner
- Gjennomgang av aktuelle verktøy, og søkelys på innkjøpsprosess. Videre samhandling med representanter fra andre kommuner
- Få innspill på hvordan prosesser kan kjøres, hvordan de ulike fasene i en innkjøpsprosessen kan utvikles, dialogen med markedet, samarbeid på tvers av kommunegrensene.
- Få mer kunnskap om anskaffelser innen velferdsteknologi

Hvis du tenker igjennom opplegget for læringsnettverket du har deltatt i, hvor enig eller uenig er du i at:

Er det noen fordeler med nettverkslæring, slik det er blitt praktisert i dette prosjektet, i forhold til individuell oppfølging av kommunene?

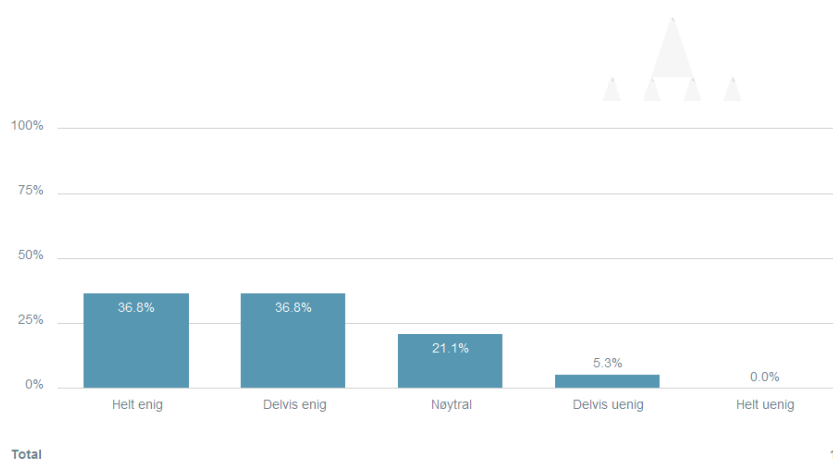
- Erfaringsutveksling deltakere i mellom samt utvide eget nettverk
- Det åpner for at man blir bedre kjent med felles problematikk og kan knytte allianser i forhold til mulighet for felles anbud.
- Ja, vår kommune har deltatt sammen med en del av de andre kommunene i forhold til å gjennomføre en beskrivelse, utlysning og gjennomføring av dialogkonferanse i forhold til trygghetsalarmer.
- Får flere erfaringer fra andre kommuner. Veldig ok med hvordan den enkelte kommune praktisk har håndtert sine saker ift. anskaffelse. Ikke alle kommuner hadde samme behov - eks anskaffelse av trygghetsalarm osv. Det ga et bredere erfaringsgrunnlag

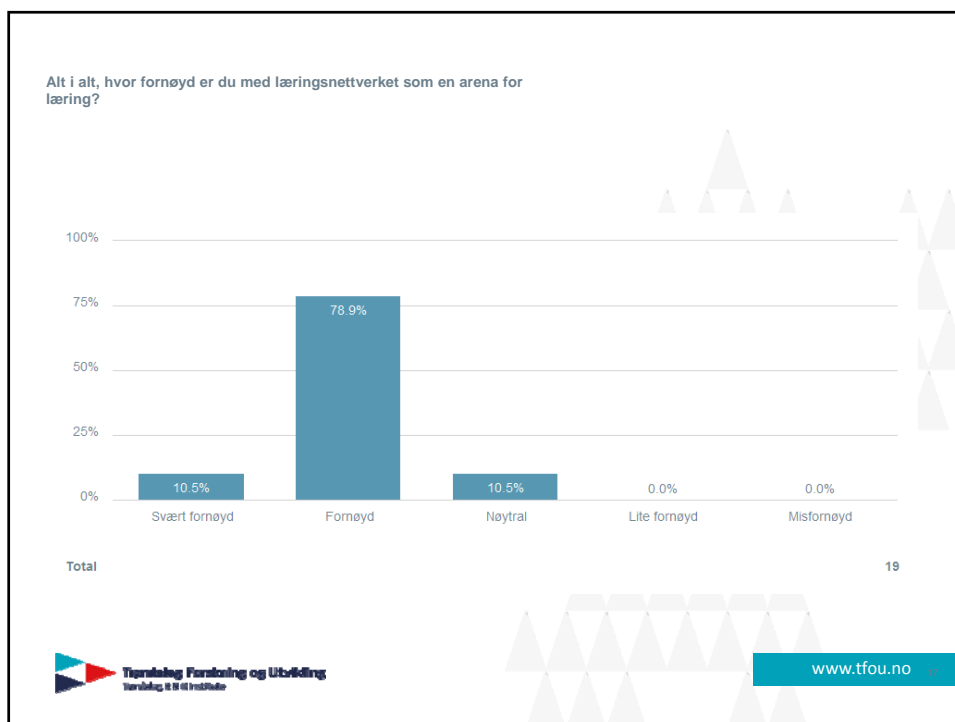
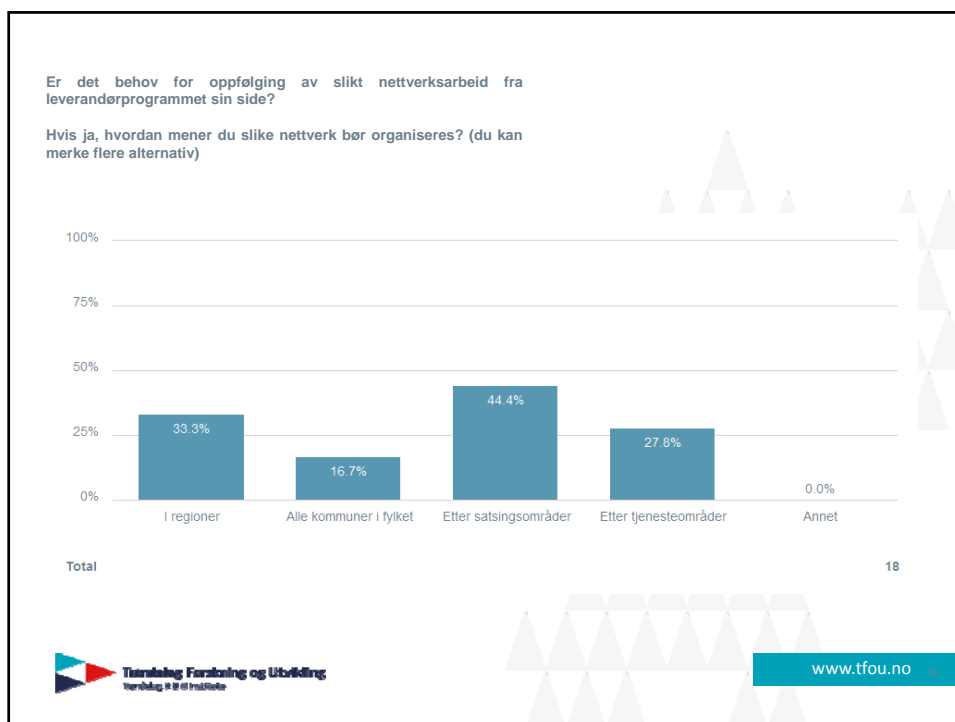
Har prosjektet bidratt til forbedringer av innkjøpsprosesser i egen kommune?

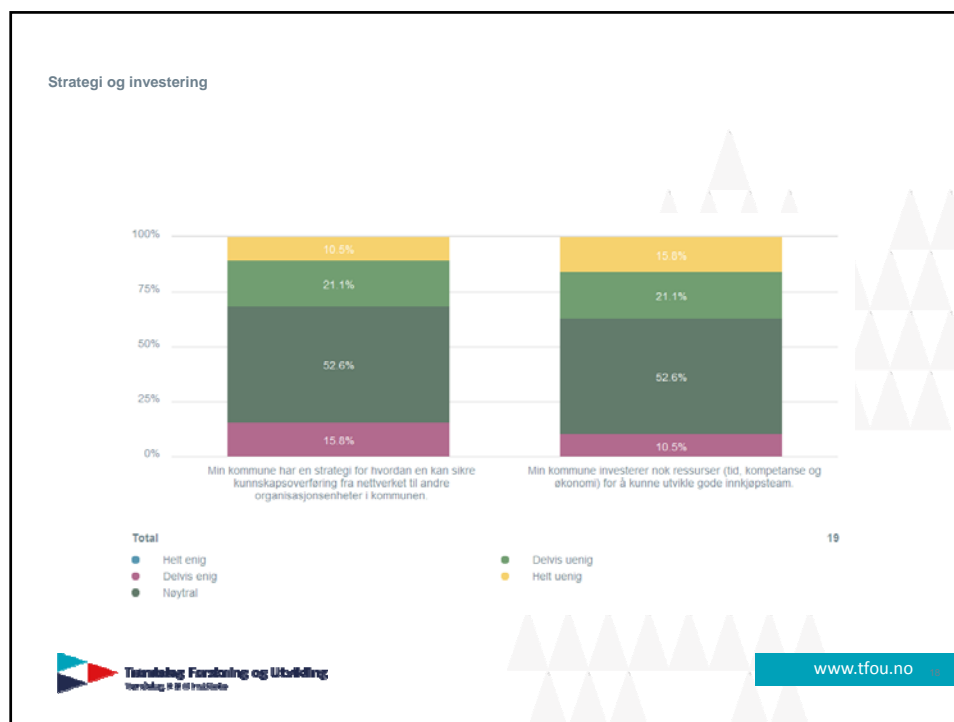
Hvis ja, hva er blitt bedre?

- Tydelig på egne krav og behov. Villig til å gå i dialog før man gjør innkjøp for å avstemme alles forventninger.
- Større fokus og informasjon rundt alternativer til anbudsrunder og hvordan det kan gjøres
- Samarbeid og kunnskap. Bevissthet knyttet til behov og prosess.
- Bevisstgjøring, og vi har lært en prosess som vi vil ta med i egen kommune.
- Behovskartlegging, forberedende fase.
- Kunnskap og de ulike fasene i innkjøpsprosessen, dialogen med markedet.
- Kunnskap om beskrivelse behov/funksjon

Metoden for innovative offentlige anskaffelser har utfordret min måte å tenke innkjøp på?

Forslag til forbedringer til framtidige opplegg for nettverkssamlinger.

- Mulighet til å påvirke innhold og struktur før nettverkssamlinger blir bestemt. Dialog mellom arrangør og deltakere for et best mulig skreddersydd opplegg før det gjennomføres.
- Det må forankres godt lokalt ifht deltagelse
- Mer tid til arbeidet mellom samlingene.
- Bør organiseres etter satsningsområde,
- Motivere kommunene til å se nytteverdien av at det sendes personer fra forskjellige fagområder sammen til slik opplæring
- Mer fokus på gangen igjennom prosessen for å sette dette i helhet/system, mer fokus på innkjøp med forhandlinger.
- Foredrag/innlegg må ha høy kvalitet og være tilpasset kommunenes behov.
- Det bør legges opp til arbeid på tvers av kommunene med problemstillinger og utfordringer som er relevante og som det er viktig for kommunene å samarbeide om.
- Kommunevise gruppeoppgaver kan være en ide. Kanskje kan en til to samlinger prøves nettbasert?
- Jobb med konkrete case/ kommuner som har en konkret anskaffelse som skal gjennomføres

Intervjuda fra fem samarbeidende kommuner

Sammenstilte data fra utskrevne intervju med kontaktpersonene i de fem samarbeidende kommunene i læringsnettverket for innovative offentlige anskaffelser

- Osen
- Vikna
- Høylandet
- Namsos
- Namsskogan

Hva samarbeider dere konkret om nå?

- Trygghetsalarmer/alarmssystem på institusjon fra 2017, der vi samarbeidet om kravspek. samt møte med leverandører (planlagt «dialogmøte»).
- I Namdalen deltar vi i innkjøpssamarbeid om legemidler samt medisinsk forbruksmateriell. I 5-kommunesamarbeidet handler det om trygghetsalarmer – her blir det innkjøp til høsten. I lærings-nettverket handler det om velferdsteknologi.

På hvilken måte foregår samarbeidet i praksis?

- Erfaringer fra en innkjøpsprosess før læringsnettverket kom i stand. Initiativet kom opprinnelig fra NTFK (prosjektet der) med økende kommunalt ansvar. Den opprinnelige kilden til vårt samarbeid er altså det som har utviklet seg regionalt de siste 10 år.
- Startet opp med læringsnettverket, spin off derfra da det kom opp på en samling at flere kommuner hadde knapt med tid til innkjøp. Til nå har vi hatt 3 samlinger for de 5 aktuelle kommuner som samarbeider.
- Utvikle felles forståelse for hvor man skal, lage egen eller felles kravspek. Avgjøres etter møte med leverandørene – det såkalte dialogmøtet. Det kan være et spørsmål om å kjøpe eller lease trygghetsalarmer eller hele tjenesten.
- Namsskogan har hatt ansvar for kravspeks mens Hilde Sætertrø har bidratt med faglig kompetanse på metodikk IOA. De 5 kommunene har hatt egne møter utenom læringsnettverkets samlinger og to rep. i fra hver kommune deltar.
- En av kommunene er med i prosessen (5-kommunesamarbeidet) men ikke i anbudet.

Benyttes IOA-metodikken i innkjøpssamarbeidet (behovsvurdering, planlegging/organisering, dialog med markedet, konkurransegjennomføring)? (1)

- Ja, men uklart om konkurransegjennomføring gjøres separat eller sammen med andre (i fellesskap) fordi det er ulike behov, ulike kommunale kontekster og hvor langt de andre er kommet mht politiske vedtak etc. Det blir en diskusjon om dette etter dialogmøtet i mars.
- Har fulgt IOA-metodikken. Har tidligere i over 20 år vært med på innkjøp, men i disse innkjøpene har det vært mindre behovsanalyse og vi har heller fokusert på å sjekke mulighetene dvs. de løsninger som tilbys av leverandørene. I samarbeidet mellom de 5 kommunene har det derfor vært et skifte i fokus.
- Ja. I kommunen vår er vi vant til denne, det eneste nye er dialogmøtet med markedet.
- Introdusert IOA-metodikken via DIFI og andre tidligere. Den benyttes i andre innkjøp også.

Benyttes IOA-metodikken i innkjøpssamarbeidet (behovsvurdering, planlegging/organisering, dialog med markedet, konkurransegjennomføring)? (2)

- Benyttes, men tidligere var vi veldig skeptiske til dialog/kontakt med markedet da vi var redd for å bli konkurransevridende, dessuten frykt for klager dersom vi ikke i en-til-en relasjon ble oppfattet/erfart å behandle alle likt og objektivt. Vår dialog med markedet har som regel foregått på den måten at vi har skaffet oss informasjon om hva som finnes/tilbys.
- Gjennom læringsnettverket har vi forstått at vår dialog med markedet kan benyttes til å oppnå det vi vil, dvs. at man ikke kjøper det som eksisterer av tilbud, men får leverandør til å tilby tilpassede løsninger. Da er det viktig å være tydelig på forventningene om hva leverandørene skal svare opp på.
- Vi som innkjøpere må utfordre markedet til å presentere tilpassede løsninger, da kan vi på en objektiv måte sette disse opp mot hverandre.

Er det noen utfordringer med slikt innkjøpssamarbeid? (1)

- Utfordringene er knyttet til ulike behov, ulik vektlegging av kvalitet og type løsninger som er best tilpasset egne utfordringer og kontekstuelle særegenheter (avstander, tilgjengelighet, grissgrendthet, vær og vind f. eks vil sjø og fjell by på ulike utfordringer) med behov for ulike tjenestetilbud og løsninger.
- Kommunenes ønsker og forventninger mht. løsninger, størrelse på bestilling, kvalitet og pris kan være ulike.
- Felles behovsutredninger vil avdekke slike forhold, slik at man vet hva man kan gå sammen om i felles innkjøpsprosesser og hva man må gjennomføre på egen hånd eller avvente.

Er det noen utfordringer med slikt innkjøpssamarbeid? (2)

- Politisk forankring av innkjøpene varierer, noen har gjort politiske vedtak – noen ikke.
- Utfordringene er knyttet til kommunenes ulike ståsted. Noen vi kjøpe/handle raskt, mens andre trenger mer tid.
- Ingen utfordringer i læringsnettverket fordi det er knyttet til læring og deling. Det er viktig at den/de som representerer kommunene både i læringsnettverket, 5-kommunesamarbeidet og i alt annet interkommunalt innkjøpssamarbeid, tar med seg info og kunnskap og deler med egen organisasjon og interne innkjøpsgrupper.

Hva er de viktigste fordelene med slikt samarbeid f. eks mht kompetanseutnyttelse, fordeling og minimering av risiko, bredere og bedre forankring etc.

- Vi lærer ved å delta – gjennom møtene får vi info fra programmet og vi lærer av andres erfaringer, dvs. vi får tilgang til kloke grep og gode eksempler. Det viktigste har vært kompetanseutnyttelse og erfaringsutveksling oss 5 kommuner imellom. Det fører klart til minimering av risiko samt bedre forståelse for god forankring.
- Flere hoder tenker bedre enn ett. Det gir også tryggere gjennomføring. Forankring kan være en utfordring da det krever intern dialog med politikere og fagpersoner i egen organisasjon.
- Større og mer slagkraftig. Samtidig blir man bedre kjent med nabokommunene og deres utfordringer og behov.
- Viktig å skape volum på innkjøpet slik at man vurderes å bli en mer interessant og viktig kunde for leverandørene. For små kommuner er det spesielt viktig for å kunne presse pris og kvalitet.
- Små kommuner har som regel ikke egen spisskompetanse på innkjøp. Samarbeidende kommuner kan gjøre hverandre gode og utfylle hverandre og således skape et sterkere kompetansemiljø som faglig og erfaringsmessig sett kan skjytte innkjøp på en måte som er fordelaktig for de som inngår i samarbeidet.

Hadde dette interkommunale samarbeidet kommet i stand uten deltakelse i læringsnettverket?

- Her er det delte meninger:
 - Etter min mening er dette kommet i stand som følge av deltakelsen i læringsnettverket, uten det tviler jeg på at denne konstellasjonen ville blitt etablert.
 - Nei!
 - Vi mener at 5-kommunesamarbeidet er kommet i stand uavhengig av læringsnettverket fordi slikt interkommunalt samarbeid er det historisk tradisjon for blant Namdalskommunene.
 - Ja, vi har erfaring med og tradisjon for denne type interkommunalt samarbeid.
 - Ja.

Synspunkt fra bedrifter

- Hadde deltatt både i dialogkonferansen og individuelle møter. Begge møter var nyttige eller svært nyttige.
- Positive erfaringer:
 - Økt kunnskap om kunden og kundens behov.
 - Muligheter til å presentere virksomheten og bedriftens løsninger.
 - Blitt inspirert til å gjøre innovasjon/utvikle nye løsninger.
 - Fått kontakt med mulige samarbeidspartnere
- Tror aktivitetene øker konkurransen i den aktuelle anskaffelsen

Synspunkt fra bedrifter

- Bedriftene har erfaringer fra tidligere anskaffelser:
 - Informasjonskonferanse
 - Dialogkonferanse
 - En-til-en-møte
 - Workshop
- Alle ønsker å delta på slike aktiviteter i framtida
- Meget positivt at flere kommuner går sammen om denne type aktiviteter
- Positivt at dialogkonferanse og en-til-en-møter var samlet på en dag
- Forslag til forbedring: Kanskje en workshop men en venter på å kjøre en-til-en-møter?